

Уредба о утврђивању елемената годишњег програма пословања за 2024. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2024–2026. године јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса

Уредба је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. [89/2023](#) и [104/2023](#).

Члан 1.

Овом уредбом ближе се утврђују елементи годишњег програма пословања за 2024. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2024–2026. године јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса.

Елементи из става 1. овог члана дати су у Смерницама за израду годишњег програма пословања за 2024. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2024–2026. године јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса, које су одштампане уз ову уредбу и чине њен саставни део.

Члан 2.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

СМЕРНИЦЕ

за израду годишњег програма пословања за 2024. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2024–2026. године јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса

Овим смерницама обавезују се јавна предузећа из члана 3. став 1. и друштва капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) Закона о јавним предузећима (у даљем тексту: јавно предузеће), да у припреми годишњег програма пословања за 2024. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2024–2026. године:

- полазе од циљева и смерница економске и фискалне политике Владе,
- придржавају се стратешких, законских и подзаконских аката која примењују у свом пословању,
- изврше свеобухватну анализу пословања за 2023. годину, како би годишњи програм пословања за 2024. годину, односно трогодишњи програм пословања за период 2024–2026. године, планирали на реалним основама.

Годишњи програм пословања за 2024. годину, односно трогодишњи програм пословања за период 2024–2026. године (у даљем тексту: програм пословања), неопходно је доставити у роковима и на начин прописан Законом о јавним предузећима (у даљем тексту: Закон).

Јавна предузећа која су донела програм пословања за период 2023–2025. године, дужна су да те програме пословања ревидирају, у складу са чланом 59. став 6. Закона.

Приликом израде програма пословања, неопходно је да буду приказани следећи елементи:

1) Општи подаци, где је потребно навести:

- статус, правну форму и делатност јавног предузећа,
- да ли је донет дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја,
- организациону шему јавног предузећа,
- имена директора и извршних директора, као и чланова надзорног одбора/скупштине.

За директора и чланове надзорног одбора/скупштине потребно је навести датум и основ именована. 2) Анализа пословања у 2023. години, где је потребно приказати:

- процењени физички обим активности,

- биланс стања биланс успеха (Прилог 1а) и извештај о токовима готовине (Прилог 16),
- анализу остварених индикатора пословања,
- разлоге одступања у односу на планиране индикаторе,
- спроведене активности за унапређење процеса пословања,
- остварење циљева који су планирани програмом пословања за 2023. годину, односно образложити уколико планирани циљеви нису остварени.

3) Циљеви и планиране активности за 2024. годину, односно за период 2024–2026. године, где је потребно приказати:

- циљеве јавног предузећа за период за који се доноси програм пословања (који треба да буду мерљиви, временски уоквирени, реални, одређени и достижни), индикаторе којима се мери остварење циљева (са почетним вредностима, циљаним вредностима и изворима провере) и кључним активностима потребним за достизање циљева (Прилог 2),
- анализу тржишта која обавезно садржи: анализу потенцијалног новог производа/услуге, анализу повећања обима производње/промета постојећег асортимана, анализу циљних тржишта, анализу конкуренције, процену тржишног удела, план продаје и унапређење маркетинг стратегије,
- ризике у пословању кроз план/мапу управљања ризицима у оквиру којих је, између осталих, неопходно навести главне фискалне ризике (субвенције, кредити - са аспекта могућности враћања, државне гаранције, обавезе...) као и ризике који се односе на судске спорове и природне непогоде (Прилог 3),
- планиране индикаторе пословања за 2024. годину, а уколико се доноси трогодишњи програм пословања, планиране индикаторе и за 2025. и 2026. годину, на основу којих ће се утврдити напредак у пословању јавног предузећа.

Анализа из тачке 2) алинеја трећа и планирани индикатори из тачке 3) алинеја четврта овог акта приказују се кроз Прилог 4.

4) Планирани извори прихода и позиције расхода по наменама, где је потребно:

- приказати планирани биланс стања (Прилог 5), биланс успеха (Прилог 5а), као и планиране токове готовине (Прилог 5б),
- детаљно образложити структуру планираних прихода и расхода,
- приходе планирати на основу важеће одлуке о ценама на коју је сагласност дала Влада, надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, односно други надлежни орган,
- навести елементе за целовито сагледавање цена производа и услуга, као и важећи ценовник по коме су обрачунати пословни приходи,
- приказати износ и динамику прихода из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (Прилог 6),
- детаљно приказати намену коришћења средстава из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе,
- средства која су планирана на позицијама: службена путовања, накнаде по уговору о делу, по ауторским хонорарима, по уговору о привременим и повременим пословима и накнаде физичким лицима по основу осталих уговора, као и средства предвиђена за стручна усавршавања и сличне намене, планирати рационално. (Прилог 7).

5) Планирани начин расподеле добити, односно планирани начин покрића губитка, где је потребно:

- расподелу процењене добити за 2023. годину, планирати у складу са актом о буџету Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе за 2024. годину,
- приказати на који начин је утрошена добит за 2020, 2021. и 2022. годину (уколико је добит распоређена за инвестиције, навести за која инвестициона улагања су утрошена средства).

6) План зарада и запошљавања, где је потребно:

- приказати број запослених по секторима/организационим јединицама (Прилог 8),
- приказати квалификациону, старосну и полну структуру запослених и структуру запослених према времену проведеном у радном односу, као и квалификациону и полну структуру председника и чланова надзорног одбора/скупштине (Прилог 9),
- слободна и упражњена радна места, као и додатно запошљавање (уколико је планирано програмом пословања) попуњавати искључиво у складу са важећим законским и подзаконским актима која уређују ову област и приказати динамику запошљавања кроз Прилог 10,
- средства за зараде запослених планирати искључиво у складу са важећим законским, подзаконским и општим актима која уређују ову област (Прилог 11), приказати најнижу и највишу појединачну планирану и остварену зараду за запослене (без пословодства) и пословодство (Прилог 11а), најнижу и највишу месечну зараду директора посебно исказати испод Прилога 11а. Укупна годишња маса средстава за зараде запослених, просечна зарада старозапослених, новозапослених, пословодства и укупна просечна зарада из Прилога 11 може се увећати за

највише 10% у односу на планирану масу средстава за зараде, односно просечну зараду у 2023. години, у складу са финансијским могућностима јавног предузећа, а након измене важећег општег акта,

- зарада запослених чија би основна зарада након увећања утврђеног у алинеји четвртој ове тачке, била нижа од минималне зараде утврђене у складу са Законом о раду, увећава се до висине минималне зараде, док се просечна зарада осталих запослених може увећати за највише 10%,

- уколико се измене и допуне програма пословања односе на зараде, неопходно је попунити и Прилог 11б,

- накнаде председнику и члановима надзорног одбора/скупштине планирати искључиво у складу са важећим законским и подзаконским актима која уређују ову област и приказати кроз Прилог 12,

- надлежни орган јавног предузећа дужан је да процени да ли ће утврђивати накнаду за рад Комисије за ревизију и, ако је утврди, неопходно је да се приликом утврђивања висине накнаде руководи финансијским стањем и пословним резултатима јавног предузећа, а искључиво у складу са важећим законским и подзаконским актима.

Накнаде за рад Комисије за ревизију приказати кроз Прилог 13.

7) Кредитна задуженост, где је потребно кредитну задуженост приказати кроз Прилог 14.

8) Планиране набавке, где је потребно:

- приказати планирана финансијска средства за набавку добара, радова и услуга за 2024. годину, односно за период 2024–2026. године (Прилог 15),

- детаљно образложити планиране набавке, добара, радова и услуга за 2024. годину, односно за период 2024–2026. године,

- рационално планирати набавку службених возила, уз навођење врсте, основних карактеристика возила, процењене вредности набавке и образложити због чега је набавка неопходна.

9) План инвестиција, где је потребно:

- приказати план и динамику инвестиционих улагања у 2024. години, односно за период 2024–2026. године (Прилог 16),

- детаљно образложити започете, односно планиране а нереализоване инвестиције из претходног периода.

10) Критеријуми за коришћење средстава за посебне намене, где је потребно:

- средства за посебне намене (спонзорства, донације, хуманитарне активности, спортске активности, репрезентацију, рекламу и пропаганду и остала средства) планирати највише до нивоа планираних средстава за 2023. годину. Изузетно, оснивач може, из нарочито оправданих разлога, јавном предузећу одобрити да планира већа средства у односу на планирана средства за 2023. годину (Прилог 17),

- детаљно образложити средства за посебне намене (спонзорства, донације, хуманитарне активности, спортске активности, репрезентацију, рекламу и пропаганду и остала средства),

- јавна предузећа која користе средства из буџета за финансирање текућег пословања (зараде, материјални трошкови и сл.), као и јавна предузећа која су пословала са губитком према последњем објављеном финансијском извештају, не могу планирати средства за спонзорство и донације.

Јавна предузећа чији је оснивач Република Србија, за потребе Министарства привреде попуњавају Упитник корпоративног управљања (у даљем тексту: Упитник) који је намењен као дијагностички алат за информације о праксама корпоративног управљања јавних предузећа, а који је одштампан уз ове Смернице и чини њен саставни део.

Јавна предузећа чији је оснивач аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе упитник попуњавају и достављају надлежном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Поред наведеног, јавна предузећа су дужна да се придржавају следећег:

Измене и допуне програма пословања вршити искључиво из разлога прописаних чланом 60. став 2. Закона.

Усвојене програме пословања, као и све његове измене и допуне, објавити на интернет страници јавног предузећа, у складу са чланом 71. Закона.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, поред смерница наведених у овом акту, могу предложити јавним предузећима и друге смернице које су од значаја за њихово пословање, односно другачије смернице у погледу расхода за зараде запослених, с тим да се просечна зарада

старозапослених и новозапослених не може увећати више од процентуалног увећања минималне цене рада.

Прилози 1–17. одштампани су уз ове смернице и чине њен саставни део.